

నారి : నారీమతల్లి

జయంతి కామేశ్వరి

“నా కి పూట్లొ పెద్దదిక్కు మీరేకదా పిన్ని గారూ! కనుక కప్పకుండా వచ్చి రేపు వాయిసం అందుకోవాలి మీరు” అంటూ కుంకుమ బరిణె అందించింది శాంత. మాణిక్యమ్మ కుంకుమ పెట్టుకొని, ఆ వేళ్లు మంగనూత్రానికీ రాసుకుంటూ “దానికేమమ్మా! ఇంతగా చెప్పాలా? ఇంటి పక్కన వుండి ఈమాత్రం చెయ్యలేనూ? అందులో యిది ఆఖరి మంగళవారం. శ్రావణమాసం తిరిగి యేడాదికిగాని రాదు. శ్రద్ధగా నోము నోచుకో, నీ కడుపు చల్లగా” అని దీసింది. శాంత వెళ్ళి పోతూ, అదే హాటులో ఓ మూల పుస్తకం చేతిలో పట్టుకుని తనవైపే చూస్తున్న సుజాతతో, “నువ్వు కూడా రావాలి సుమా” అంది. సుజాత కుంకుమ తీసుని, పూదేసి బొట్టు పెట్టుకున్నట్టు నటిస్తూ మొహం పుస్తకంలో దూర్చేసుకుంది.

మరునాడు శాంత సలక్షణంగా నోము నోచు కుంది. ఆమె పిలచిన ముత్తైదువు లందరూ సాయం కాలం వచ్చేరు. సుజాత కూడా, తన కాలేజీ స్నేహితు లొక యిద్దరిని వెంటబెట్టుకుని వచ్చింది. శాంత పేరంటాళ్ళ కాళ్ళకు పసుపూ, పారాజీ రాసింది. సుజాత బృందం కాళ్లు చీరలోపలే దాచుకుని తమలో తాము నవ్వుకున్నారు. శాంత పేరంటాళ్ళకు మంచి గంధమూ, తాంబూలమూ యిచ్చింది. వెండి వస్త్రాల్లో శనగలూ, కొబ్బరి పైతలూ, చలిమిడి పెట్టి ఒక్కొక్కరికీ పంచుకొస్తోంది. ఈ పంపకం చూసి సుజాత మిత్రురాండ్రు ఒక్కసారి ఫక్కుమన్నారు. ఆంతలో ఒకామె, “ఇదేమిటమ్మాయ్, ఆలా నవ్వు కూడదు” అంది.

“చాల్లె చెప్పవచ్చావ్” అంది ఆ ఆమ్మాయి. మళ్ళీ సుజాతా వాళ్ళూ గొట్టుమన్నారు. అందులో ఒకామె, “ఎందుకల్లా గోలచేస్తారు? తప్ప కాదూ?” అంది.

“అవును. తప్ప మాదే. మీ మూఢనమ్మకాల

చుట్టూ మేం చేరడం తప్పే. రండి పోదాం!” అంటూ లేచింది సుజాత. శాంత సుజాతపద్దకు వెళ్ళి “ఒక్క నిమిషం వుండి తాంబూలం తీసుకు వెళ్ళండి” అంది. సుజాత కోపంతో “చాల్లె, ఇలా ఆవమానం చేసేందుకా పిలిచేవు! చేసిన సత్కారానికి సంతోషించేము” అంటూ దారి తీసింది. శాంత మనస్సు చివుక్కుమంది. మిగతావాళ్ళకు వాయిసం యిచ్చి పంపించేక ఆమె దేవుని పటం ముందు కూర్చుని, చాలాసేపు ప్రార్థన చేసుకుంది. సుజాత బృందం వాయిసాలు తీసుకు వెళ్ళలేదని చాలా కించపొందింది. ఇదేమీ ఆశుభ సూచకం. కాదు గదా అని చాలా భయపడింది. పోనీ వెళ్ళి సుజాతకి క్షమాపణ చెప్పుకుందామా అనుకుంది. కాని ఏమని కోరడం? ఇంతలో పిల్లలు ముగ్గురూ స్కూలునుంచి వచ్చేరు.

ఆ సాయంత్రం రంగారావు ఆఫీసునుంచి వచ్చి రావడంతోనే భార్యలో విషాదబీజాలు చూడ గలిగేడు. మామూలుగా భర్తకు నవ్వుతూ ఎదురై క్షణంలో టిఫిను, కాఫీ తాగేచ్చే శాంత ఏదో పార వేసుకున్నట్టు ఆనాడు ఇల్లంతా వెరిగి తిరుగు తోంది. బోట్ల విషయకుని బడకకుర్చీలో వాలి పేవరు చూస్తున్న రంగారావు తోడమీద చేరి చంటివాడు, “నాన్నా! ఆమ్మ ఏడుస్తోంది” అన్నాడు.

రంగారావు “ఛా! వుత్తది” అన్నాడు.

“అవును. అన్నయ్య నడుగు కావలిస్తే” అంటూ వాడు పరుగెత్తుకుపోయాడు. శాంత బల్లమీద కాఫీ పెట్టి వెళ్ళిపోవాలే రంగారావు అడ్డంవచ్చి సంగతి చెప్పేదాకా కాఫీ తాగనని ప్రతిజ్ఞ చేసేడు. ముందు తాగితే చెబుతానని ఆమె ప్రతిజ్ఞ చేసింది. ఆఖరికి అతడు కాఫీ తాగడమూ, ఆమె విషయం చెప్పడమూ ఒకేసారి జరిగేయి-అంతా విని రంగారావు నవ్వుతూ “ఇంతమాత్రానికే ఇంత ఆలోచనా! చూడు శాంతా! లోకంలో అనేక

న్నాయి. కొత్త ప్రణయంలో కూడా సంసారం కొరకరాని కొయ్యగా మారడంతో సుజాత దిగాలు పడిపోతూంది. భర్త తెచ్చే వంద రూపాయలూ అర్థ నెలతోనే మాయమవుతున్నాయి. వెనకటి ఆలోచనలు, ఆశలు ఆనిరిగా మారడం తలుచుకొని సుజాత మధ్యమధ్య కంట కడిపెట్టు కుంటుంది. అయినా చదువుకున్నాననే అహంభావం పూర్తిగా ఆమెలో అంతరించలేదు. ఇంకేదైనా పెద్ద ఉద్యోగానికి ప్రయత్నించమని భర్తకు ప్రోత్సహించింది. పాపం, విశ్వవతి కూడా ఎంతో చింతించేడు. తనకన్న ఓ మెట్టు ఎక్కువ చదువుకున్న భార్యను సుఖపెట్టలేక పోతున్నాననే అకాంతి అతన్ని క్రుంగలేస్తోంది. ఏవిధంగా నైనా డబ్బు సంపాదించాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. కనబడిన లాటరీలకు, పజిల్స్ కు కడుతున్నాడు. కాని, ఒక్కటి తగలడంలేదు. ఆఖరికి నాడు తెగించి గుర్రపు పందేలకు వెళ్ళి పది రూపాయలు కాసేడు. దెబ్బకి వంద పూడివడ్డవి. ఆ నాడు సుజాత ఆనందానికి మేరలేదు. "మన ఆదృష్టం వైకివచ్చింది"

1. మరుసటివారం విశ్వవతి ఆఫీసు సొమ్ము లోంచి అయిదు వందలు చేత బుచ్చుకొన్నాడు. లెన్నగా ట్యాక్స్ ఎక్కి రేసుకోర్సుకు దారితీసేడు. వెనకటి రేటు ప్రకారం అయిదు వందలకు అయిదు వేలు ఆదాయం భావించుకున్నాడు. తడబడుతున్న గుండెతో, తేలిపోతున్న కాళ్ళతో ఆ సొమ్ము ఒకేసారి కాసేడు. ఆఖరికి అయిదు రూకలు కూడా రాలలేదు.

భర్త ధనరాసులతో వస్తాడని ఊహించిన సుజాత సాయంత్రం అతని చిన్నెలు చూడగానే ఏమయిందో గ్రహించింది. అతడు చంటివానిలా వలవలా యేడ్చేడు.

"ఈ తప్పంతా నాది. ఈ ఆక పురికొల్పిన దానిని నేను" అని సుజాత వాపోయింది.

"రేపు సొమ్ము జనుకట్టకపోతే ఉద్యోగానికి స్టేట్స్ తోడుతాడు మేనేజరు" అని వాపోతున్నాడు విశ్వవతి. సుజాత కూడా దిగాలుపడింది. అయిదు వందలు కావాలి. తండ్రివద్దకు పోదామనుకొంది. కాని, పాపం, ఆయన ఏమియ్యగలడని పూరుకొంది. ఇంతలో ఇంటిబయట కారు ఆగిన శబ్దమయింది. ఎవరో 'సుజాతమ్మా' అంటున్నారు

వీధిలో. సుజాత తలుపు తీసింది. శాంత కారువద్ద నిలబడివుంది. సుజాతని చూసి లోనికి వచ్చింది.

"నీ ఎద్రను మీ అమ్మగారినండి తెలుసుకున్నానిప్పుడే. రేపు క్రావణ మంగళవారం గదా! మా యింటికి రావాలని చెబుదామని వచ్చేను" అని కుంకుమ బరిణె అందిచ్చింది. శాంత చేతి గాజుల బంగారు తళ్ళ తళ్ళలు సుజాతలో ఒక ఆకాబ్యోలిని నెలకొల్పాయి. కష్టసముద్రము నుండి కాపాడుటకు వచ్చిన దేవమాతలా శాంత ఆక్షణాన కనిపించింది. సుజాత ఆమెకాళ్ళు పట్టుకుని "నన్ను తమించానంటేనే కాని, రేపు పేరం టానికి రాను. నేను అవరాధిని అక్కయ్యగారూ!" అని వాపోయింది. శాంత ఆమెను కాగలించుకొని "ఇదేమిటి సుజాతా! పాపం సువ్వ చేసిన తప్పేమిటి? కుర్రతనపు చేష్టలు పెద్దయ్యక తడుము

కృష్ణావేబరేటరీ బెజవాడ

కుంటామా!" అంది. తరువాత శాంత ఇంటి ఎడ్రను రాసి యిచ్చింది. వెళ్ళిపోతానన్న శాంతను సుజాత "ఒక్కమాట" అని లోనికి పిలిచింది. విశ్వవతి వాళ్ళిద్దరూ ఏమి మాట్లాడుకున్నారో ఊహించు కుంటూ సావిత్రి పచారు చేస్తున్నాడు. కాస్తే పయ్యక శాంత నవ్వుతూ బయటకు వచ్చి "రేపు తప్పకుండా రావాలినుమా, మీ అమ్మగారు కూడా వస్తారు" అంటూ కారులో వెళ్ళిపోయింది.

ఆ మరునాడు శాంత యిల్లు ముత్తైనువులతో కలకలలాడింది. ఆ సాభాగ్యపు సొంపులు చూసి సుజాత తన గతించిన చరిత్రలోని పీడకలలకు సిగ్గుపడింది. అందరూ వెళ్ళిపోయేక మాణిక్యమ్మా, సుజాతా, శాంతా కూర్చుని చాలాసేపు మాట్లాడు కున్నారు. సుజాత శాంత మంచితనానికి ఆశ్చర్య పడింది. భర్త నెలకే ఎనిమిదివందలు తెస్తూన్నా, కారూ, పెద్ద యిల్లా వున్నా, ఆమెలో ఏమార్పు రాలేదు. నానాటికీ యింకా చిన్నపిల్లలా బంగారు పాపూ మెరిసిపోతోంది. ఆమె నోటినిండా మాటూ, కంటినిండా ప్రేమా చూపి సుజాతను వశీకరణా చేసుకుండా ఆనిపిస్తోంది. నిజానికి శాశ్వతంగా ఆ యింట్లో వుండుకుంటే శాంతతో వుండా అనిపిస్తోంది సుజాతకు.

ఇంతలో బయట సావిత్రించి "శాంతా! శాంతా!" అని రంగారావు పిలుస్తున్నాడు. శాంత భేచి వెళ్ళింది. మాణిక్యమ్మగారూ, సుజాతా శాంత మంచితనాన్ని మెచ్చుకుంటూ మాట్లాడు కుంటున్నారు. ఇంతలో బయట రంగారావు మాటలు గట్టిగా వినిపించడంవల్ల నిశ్శబ్దంగా వుండి వింటున్నారు.

"శాంతా! మన వజ్రాలహారం—ఆల్బారాలో వుండా చూడూ?"

"ఏమంత ఖంగారు పడుతున్నారు?"

"ముందు చూడు. ఈ వేళ ఒక్కాయన ఆల్టాం టిడే మా బ్యాంకులో వెట్టి ఐదువందలు ఆప్పు తీసుకు వెళ్ళేడు. ఆయన వెళ్ళిపోయేక అనుమానం వచ్చింది నాకు అది మనది కాదుగదా అని." శాంత నవ్వుతూ "అది మనదేనండీ" అంది. రంగారావు "నవ్వుకు శాంతా! ముందుచూడు" అన్నాడు.

"చూడడ మొదలు? మా చెల్లెలి సంసారం అభాసు కాకుండా కాపాడడానికి నేనే యిచ్చేను.

మన హారం తాకట్టు పెట్టుకొని కష్టం గడుపుకో మన్నాను" అంది శాంత. రంగారావు ఆశ్చర్య పడుతూ, "మీ చెల్లెలిక్కడెక్కడ వుంది-కాకిలో వుండగా" అన్నాడు.

"ఇక్కడ ఇంకో చెల్లెలువుంది. అదిగో, ఆ గదిలోవుంది చూడండి" అంది శాంత.

రంగారావుకేమీ పాలుపోవడం లేదు. శాంత తనను పరిహాసం చేస్తోందా అనిపించింది. మళ్ళీ ఆమె "నిజమే, ఆగదిలోవుంది మా చెల్లెలు చూడండి ఊ. ఊ." అంది. రంగారావు గుమ్మం తెర తప్పించి లొంగిచూసేడు. లోపల మాణిక్యమ్మా సుజాతా వున్నారు- రంగారావు మళ్ళీ సావిత్రికివచ్చి "అయితే ఆయన సుజాత భర్త గారా?" అన్నాడు. "ఆవును వాళ్ళ కష్టంచూసి జాలివేసి మన హారం నేనే యిచ్చేను. మీకేమన్నా కోపంగా వుండా?" అంది శాంత. రంగారావు చిరు నవ్వుతో యిలా అన్నాడు,

"నాకెందుకు కోపం శాంతా! ఒక సంసారంలో మనమిద్దరం సమభాగస్వాములం. ఒక శరీర రెండు అవయవాలమనుకో. ఒక చెయ్యి ఎవరికేనా వీడైనా యిస్తుంటే రెండోచెయ్యి ఆడ్డు పెడు తుండా! అందులోనూ ఒక సంసారపుగుట్టు దాచడానికి అది ఆనుకూలపడితే అంతేచాలా"— లోపల మాణిక్యమ్మా, సుజాతా ఆ ఆపురూకు దాంపత్యానికి ముగ్ధులవుతున్నారు. రంగారావు లోనికివచ్చి మాణిక్యమ్మకి నమస్కారంచేసి, యోగక్షేమం ద్రక్షించేడు. సుజాతవైపు తిరిగి, "ఏమిటి విశేషాల! మీ ఆయన్ని తీసుకురాలేడే" అన్నాడు. శాంత అడ్డంవచ్చి "మీరు పిలిచేరా యేమిటి? మా చెల్లెలిని నేను పిలిచేను. ఇదిగో వచ్చింది. మీ తమ్ముణ్ణి తీసుకువచ్చే డ్యూటీ మీది" అంది.

"ఆవునువును. ఏది సుజాతా మీ ఇంటి ఎడ్రను ఇప్పుడే తీసుకు వస్తాను. ఈరాత్రికి అందరమూ కలిసి భోజనం చెయ్యాలి" అన్నాడు రంగారావు. "ఎడ్రనెందుకు? డ్రైవరుకి తెలుసు వాళ్ళయిల్లు." అంది శాంత. రంగారావు ఒక్క గంతులో వెళ్ళి పోయాడు విశ్వవతి కోసం. సుజాత మాటలకందరి ఆనురాగావేతంతో శాంతని కాగలించుకుంది. ✖